

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ Й РОЗВИТКУ НА ТЛІ АКТИВІЗАЦІЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

І.В. Дем'яненко, канд. екон. наук, доцент
Національний університет харчових технологій

Підписання історичного акту України про асоціацію з Європейським союзом з наступним входженням нашої країни до цієї спільноти народів визначили змістовність політики нашої держави на найближчу перспективу. Вона полягає у досягненні повної адаптації чинного в Україні фінансово-економічного і суспільно-політичного механізмів до європейської практики. Досягнення цієї мети потребує здійснення в Україні відповідних реформ, орієнтованих на уніфікацію вітчизняної практики до європейських стандартів.

Людське суспільство перебуває у постійному русі, а у процесі розвитку якісної визначеності суспільно-економічних відносин, переходить від однієї, до іншої, більш досконалої стадії якісного стану. Кожна наступна стадія вбирає у себе все те краще, що було створене у попередній стадії та на цій основі відбувається досягнення нових рубежів суспільного прогресу. Розуміння прогресу, що сприймається через взаємозв'язок продуктивних сил і виробничих відносин, відкриває бачення переваг певних моделей господарсько-фінансових механізмів з позиції доцільності їх застосування у реальній дійсності. Економічний механізм як

науковий термін розкривається двоюко – як вираз виробничих відносин і як практичний метод господарювання [1]. Свідченням важливості застосування методології економічного механізму в наукових дослідженнях є присудження Нобелівської премії з економіки за 2007 р. Леоніду Гурвіцу, Роджеру Майерсону та Еріку Маскіну за «основоположний вклад в теорію економічних механізмів» [3].

Останнім часом економічний механізм розглядається як ринковий, що поєднує саморегулювання діяльності суб'єктів з регуляторними функціями держави. Виступаючи засобом і способом організації суспільного виробництва, економічний механізм ринкової економіки забезпечує координацію функціонування і розвитку соціально-економічних відносин ринкової системи господарювання адекватно сучасному періоду суспільного поступу. Він являє собою органічну єдність, цілісність відносно самостійних елементів, що її створюють і діють як окремі функціональні підсистеми, які мають свою власну будову і у взаємозв'язку з іншими підсистемами становлять єдине ціле.

Одним із провідних напрямів реформаційних змін є відпрацювання у складі економічного механізму дієвої моделі фінансового механізму координації і управління процесом прогресивного поступу українського суспільства. Фінансовий механізм сприймається як сукупність регуляторів, за допомогою яких здійснюється досягнення реалізації інтересів рушійних сил у функціонуючій системі економіки. З позиції суспільно-економічного розвитку важливо, щоб система фінансового механізму конкретного способу виробництва стимулювала збільшення частки кінцевого продукту кожному його учаснику і забезпечувала адекватний приріст потенціалу факторів виробництва в процесі розподільчих відносин. Враховуючи те, що особистий інтерес є рушійним чинником, що інтегрує зусилля кожного учасника, в умовах консолідованої ринкової економіки матеріальна винагорода формується інтегральними зусиллями як загальний результат. На цій основі провідним виступає не особистий, а загальносуспільний інтерес. Фінансовий механізм же засобами розподільчих відносин забезпечує адекватність реалізації інтересів усіх учасників і має значний потенціал позитивного впливу на розвиток виробництва в частині удосконалення вертикальних і горизонтальних зв'язків національної економіки виступаючи інструментом розв'язання конкретних завдань економічного зростання і суспільного розвитку в умовах активізації глобалізаційних процесів.

Фінансовий механізм як ієрархічна організаційна структура елементів, у складі якої виділяються дві підсистеми не може функціонувати у відриві від певного суспільно-економічного процесу. Одночасно із розвитком і на потребу суспільного виробництва відбувається удосконалення фінансового механізму, включаючи функціональну і організаційну його підсистеми, які знаходяться у тісному взаємозв'язку між собою [2]. Ступінь успішності реалізації двох важливих завдань: фінансового забезпечення ресурсами виробничих та соціальних потреб зростання і розвитку національної економіки та успішності фінансового регулювання економічних і соціальних відтворювальних процесів є критерієм оцінки дієвості фінансового механізму. У відповідності з власною фінансовою політикою, фінансовий механізм підприємства в першу чергу має забезпечувати його необхідними (власними, залученими і позиченими) фінансовими ресурсами у довго- і короткостроковому періоді. Система оподаткування, кредитна система, стабільність і досконалість законодавчої бази, ступінь розвитку страхового і фінансового ринку, рівень розвитку та інтенсивність зовнішньоекономічних відносин є основними екзогенними (зовнішніми) умовами, що значною мірою зумовлюють необхідність своєчасного внесення в систему фінансового механізму відповідних адаптивних

коректив. Отже, фінансове забезпечення та фінансове регулювання з позиції цивілізаційного поступу є двоєдиним завданням фінансового механізму, успішність якого визначається досягнутою величиною та стабільністю темпів розширеного суспільного відтворення особливо в умовах активізації глобалізаційних процесів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абалкин Л.И. Избранные труды. В 4-х Т. // На пути к реформе. Хозяйственный механизм развитого социалистического общества. Новый путь экономического мышления. Перестройка: пути и проблемы. – М.: Экономика, 2000. – 911 с.

2. Артус М.М. Економічна сутність фінансового механізму як засобу реалізації фінансової політики / М.М. Артус // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014, № 3 (154). – С. 3-7.

3. Теория экономических механизмов (Нобелевская премия по экономике 2007 г.), [Электронный ресурс] – Режим доступа : [http : // institutions. Com / theonies / 252... 2007... / hetmt /](http://institutions.com/theories/252...2007.../hetmt/).